

Bilansowanie handlowe KSE

Raport cykliczny
Styczeń 2026

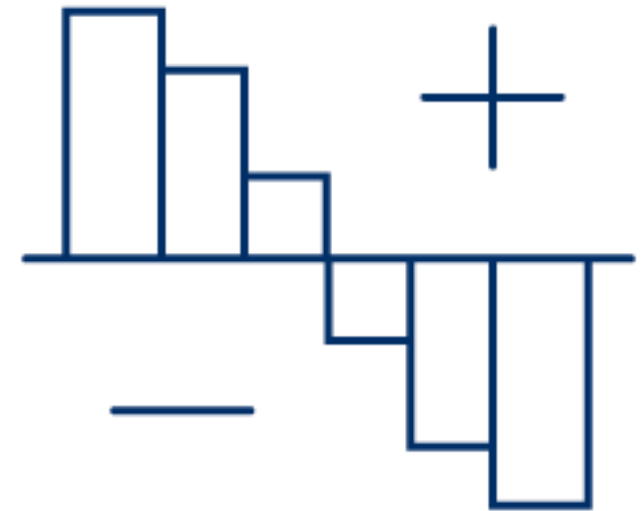

Polskie Sieci Elektroenergetyczne prowadzą monitoring jakości handlowego bilansowania portfeli handlowych przez Podmioty Odpowiedzialne za Bilansowanie (POB). Prezentujemy pierwszą edycję cyklicznego raportu o bilansowaniu w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym, który będzie aktualizowany i publikowany co miesiąc.

Dlaczego bilansowanie handlowe POB jest tak ważne?

POB odpowiadają finansowo za różnicę między energią zaplanowaną a faktycznie pobraną lub dostarczoną przez swoich klientów. Każdy POB powinien dążyć do zbilansowanej pozycji handlowej, czyli zakontraktowania całej energii, którą jego klienci sumarycznie zużyją lub wyprodukują.

Jeśli POB niewłaściwie się bilansują i tworzą duże niezbilansowanie, operator systemu przesyłowego musi podejmować więcej działań służących zapewnieniu równowagi bilansowej systemu. W tym celu musi m.in. ingerować w plany pracy jednostek wytwórczych, polecając im zwiększenie lub zmniejszenie poziomu wytwarzania. Wskutek wysokiego niezbilansowania wolumen aktywowanej energii bilansującej jest okresowo bardzo wysoki i przekracza dostępne dla operatora rezerwy w Polsce. Taka sytuacja zmusza PSE do korzystania z ponadstandardowych, interwencyjnych metod poprawy bilansu - na przykład redysponowania nierynkowego generacji OZE - i tworzy istotne ryzyka w zakresie bezpieczeństwa pracy systemu.

Dlaczego słaba jakość bilansowania POB to problem systemowy?

W wyniku wprowadzenia w czerwcu 2024 r. reformy rynku bilansującego (RB) istotnie poprawiły się zachęty do bilansowania. Pomimo tego część uczestników nadal systematycznie pozostaje niezbilansowana. Powtarzające się duże niezbilansowanie utrudnia planowanie pracy i prowadzenie ruchu systemu. Okresowo wartości niezbilansowania są tak duże, że wyczerpują rezerwy mocy nie tylko w Polsce, ale także w krajach sąsiadujących, dostępne w ramach europejskiej platformy PICASSO. Aktywowane są wtedy ostatnie dostępne, a więc najdroższe, oferty ze stosu cenowego. W efekcie ceny niezbilansowania osiągają poziom nawet dziesiątków tysięcy złotych za MWh, podczas gdy ceny na rynku hurtowym w tym samym czasie pozostają wielokrotnie niższe.

W takich warunkach nieodpowiednie planowanie i bilansowanie swoich portfeli jest dla POB bardzo dużym ryzykiem. Kupowanie lub sprzedawanie energii nieplanowo na rynku bilansującym można porównać do gry o dużym ryzyku – podmiot wprowadzający lub pobierający energię nieplanowo nie zna ceny rozliczeniowej i naraża się na istotne straty finansowe. Takie działanie może ponadto wpływać negatywnie na wszystkich uczestników rynku, w tym na podmioty, które faktycznie podejmują działania dla zbilansowania swoich portfeli i starają się utrzymać ich równowagę. Duże nieplanowe wolumeny energii na rynku bilansującym przekładają się bowiem na duże wahania cen niezbilansowania.

Co pokazuje raport?

W raporcie pokazano, jak duża jest skala problemu. W pierwszej części raportu, obejmującej dane za 2025 r., wskazano, że POB mogłyby zaoszczędzić 750 milionów złotych, przy założeniu skutecznego zarządzania portfelami i minimalizowania niezbilansowania. Równie ważne jest ograniczenie ryzyka finansowego: ceny na rynku bilansującym ustalane są po wykonaniu dostawy, więc POB nie ma możliwości uniknięcia skutków skrajnych cen, jeśli wcześniej nie zadba o zbilansowanie swojej pozycji.

W drugiej części raportu przedstawiono 10 najbardziej niezbilansowanych POB w styczniu 2026 r. Dane pokazują skalę problemu oraz jego genezę.

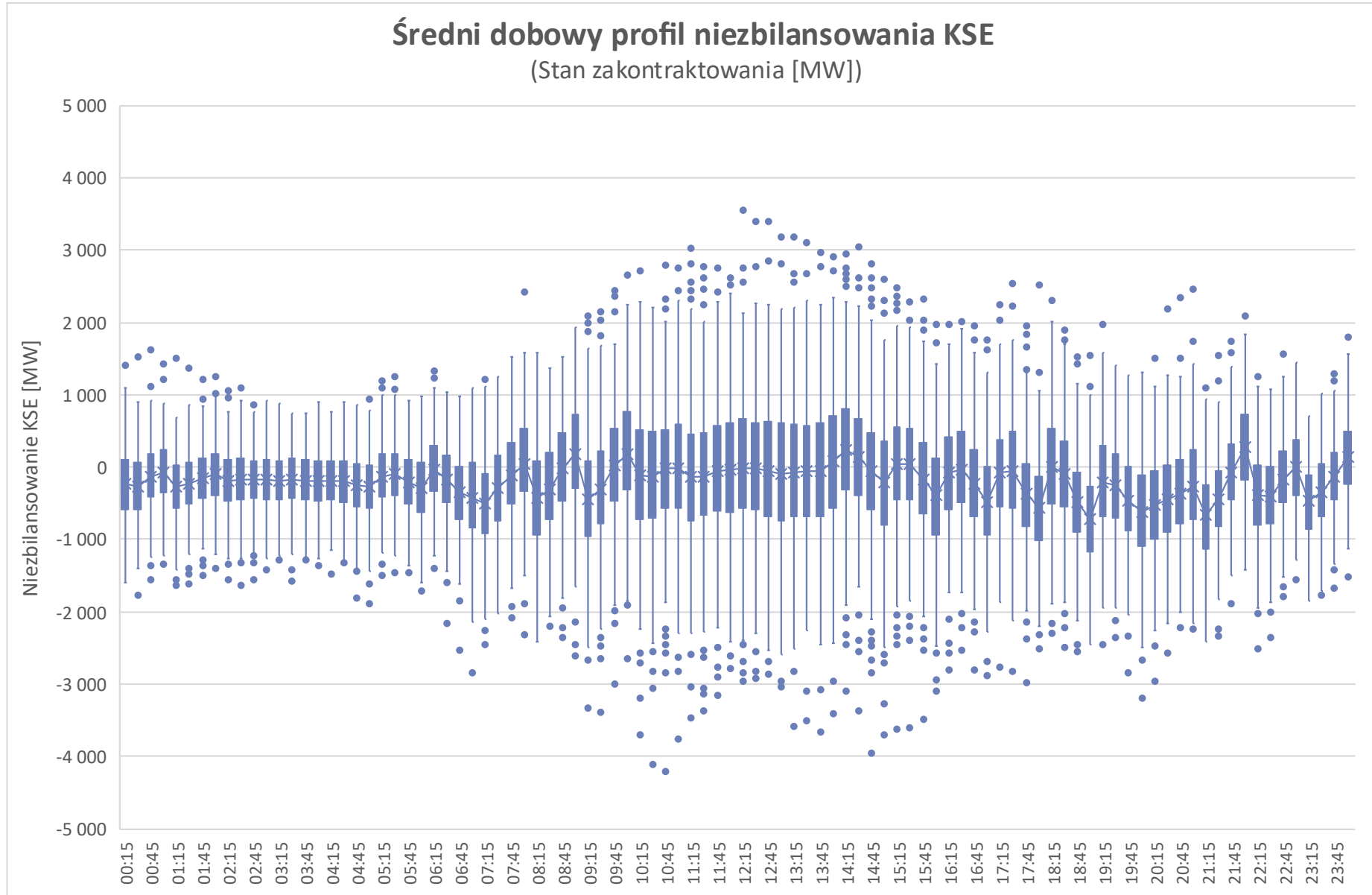

Jakość bilansowania 2025

Profil niezbilansowania KSE (01.01 – 31.12.2025)

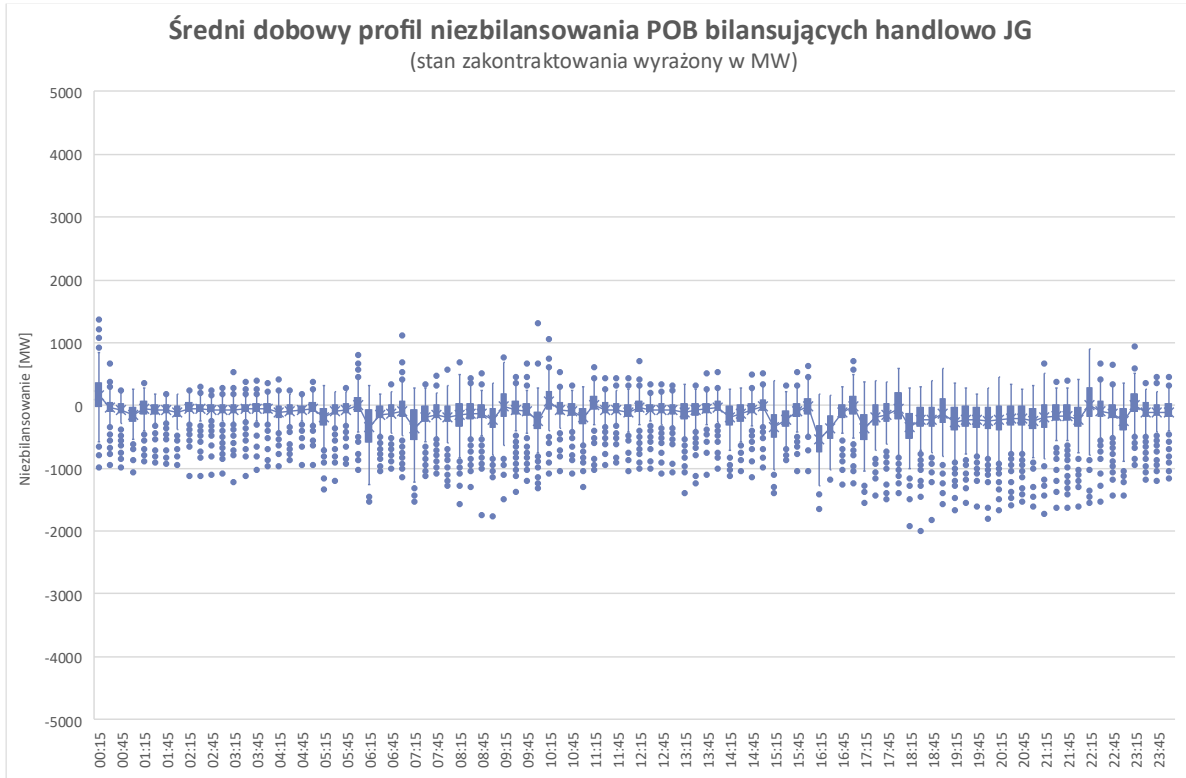
Średni profil dobowy niezbilansowania KSE (Stan zakontraktowania wyrażony w MW) w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r. Wielkości ujemne reprezentują niedokontraktowanie (niedobór), wielkości dodatnie przekontraktowanie (nadmiar)

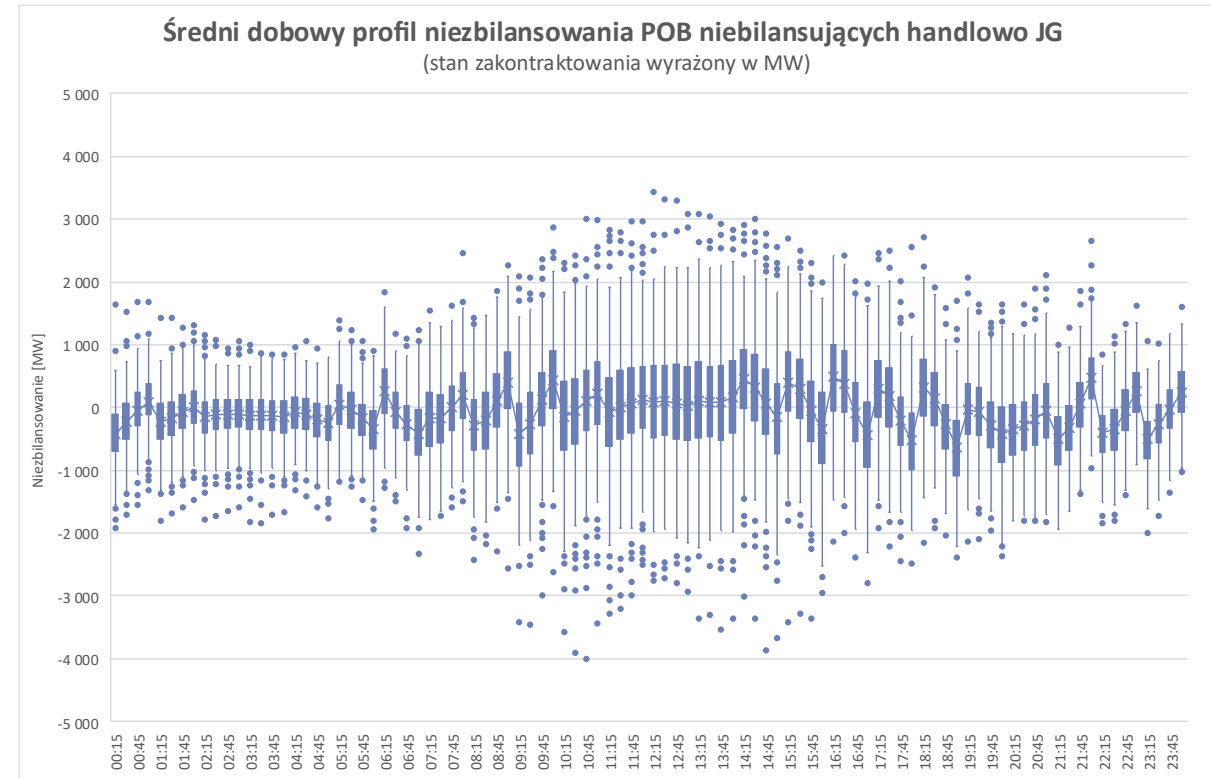
Profil niezbilansowania w podziale na typy POB - 2025

Średni profil dobowy niezbilansowania KSE (Stan Zakontraktowania wyrażony w MW) w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2025 r.
Wielkości ujemne reprezentują niedokontraktowanie (niedobór), wielkości dodatnie przekontraktowanie (nadmiar)
Podmiot Odpowiedzialny za Bilansowanie (POB)

POB obsługujące JWCD

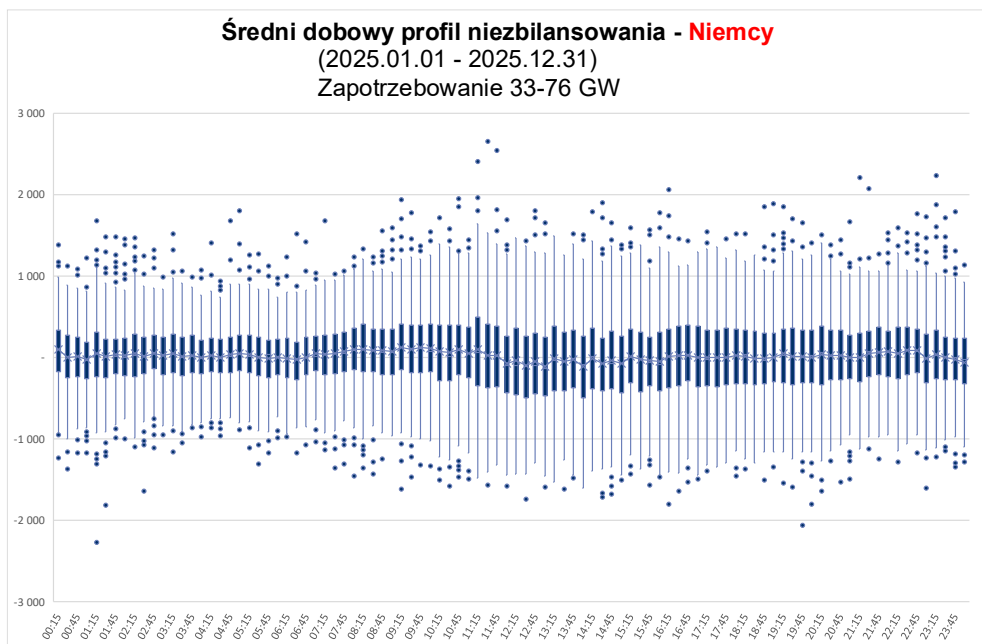
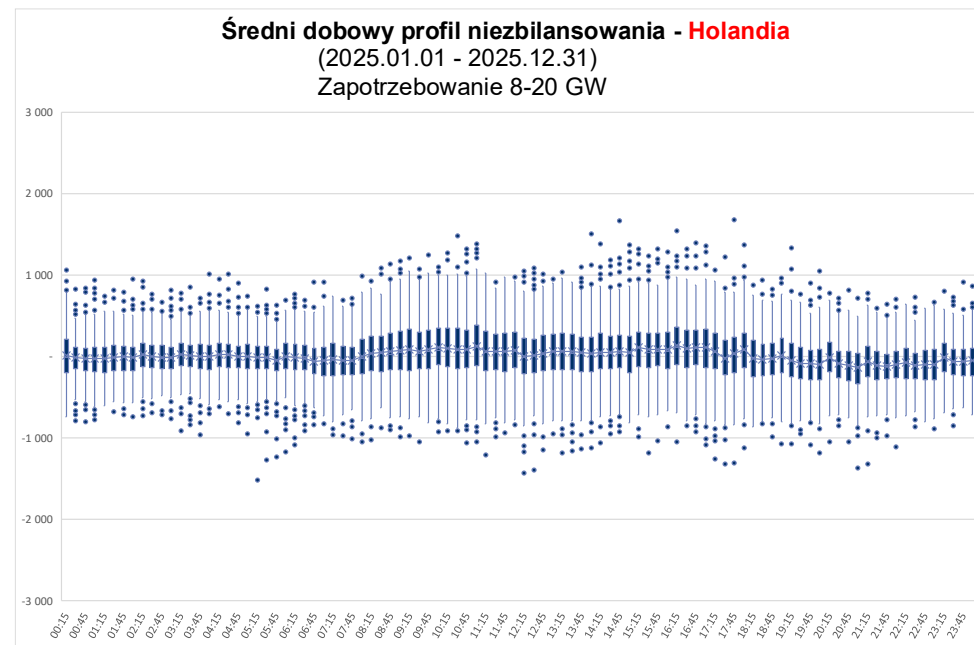
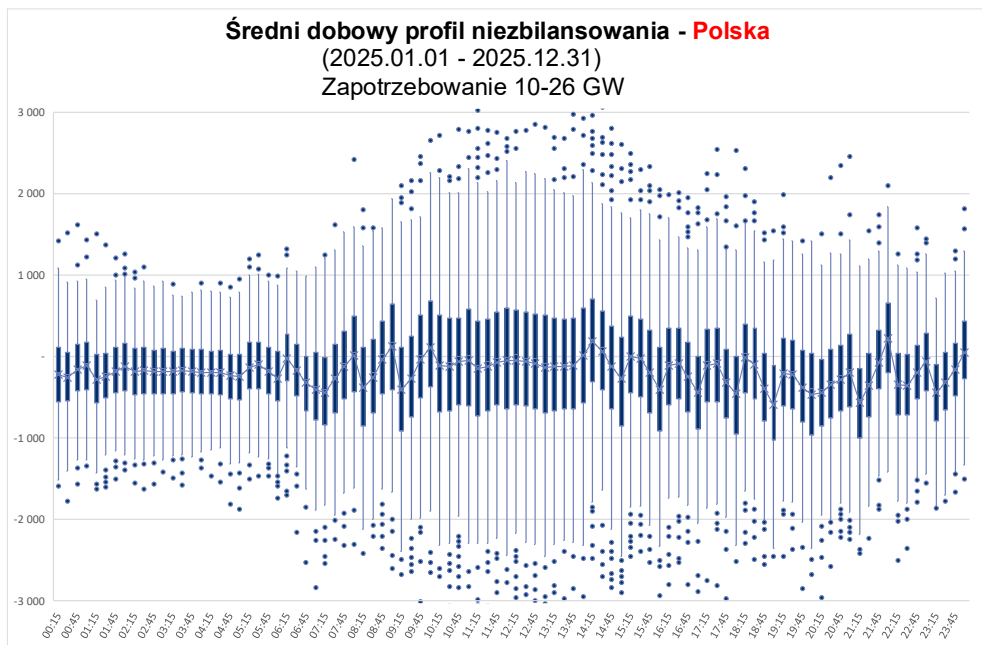

Pozostałe POB

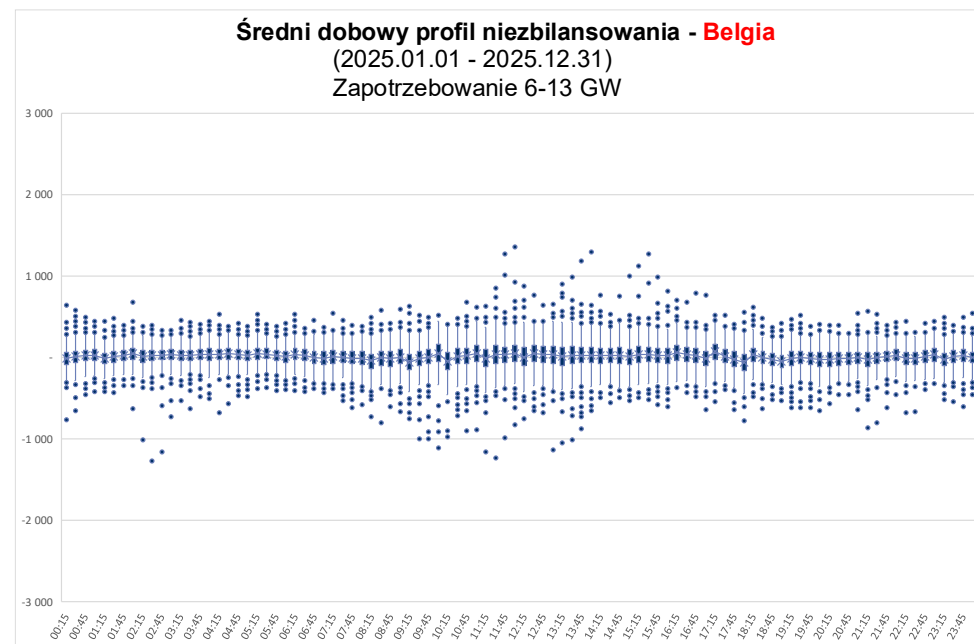

Podmioty obsługujące JWCD radzą sobie z bilansowaniem znacznie lepiej niż pozostali POB.

Profil niezbilansowania w Polsce w porównaniu do wybranych krajów - 2025

Źródło: <https://www.netztransparenz.de/>

Źródło: https://publications.tennet.eu/ords/ff?p=100:100000.....&p_lang=en

Źródło: <https://opendata.elia.be/>

Niska jakość bilansowania handlowego POB

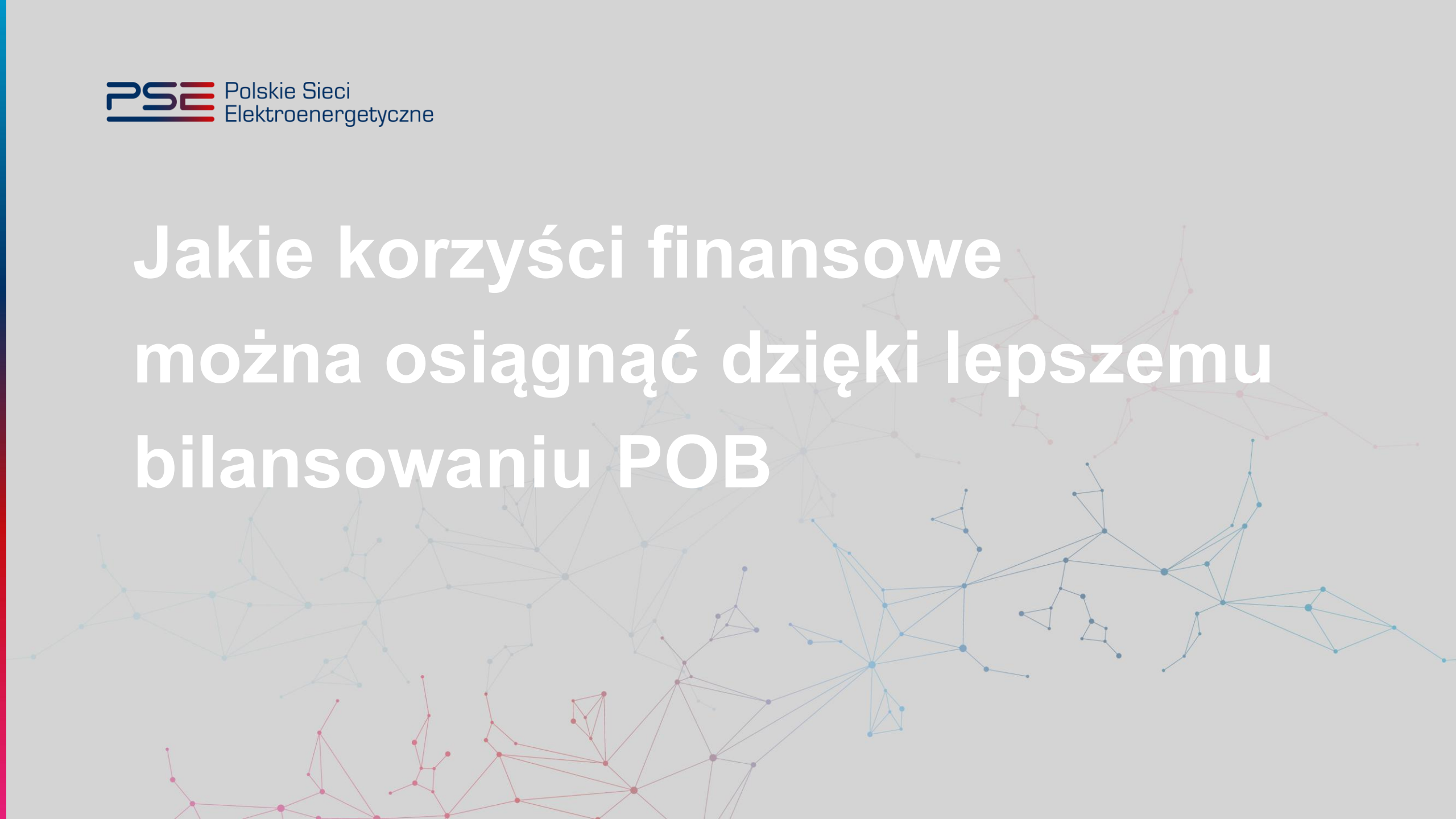
Bilansowanie POB w Polsce wyróżnia się negatywnie na tle innych krajów – identyfikujemy pole do znacznej poprawy bilansowania przez POB.

Brak skutecznych działań dla zbilansowania portfeli POB naraża te podmioty na **ryzyko bardzo wysokich kosztów**. Skutkuje także zwiększonym ryzykiem systemowym, ponieważ regularnie prowadzi do **wyczerpywania zdolności regulacyjnych KSE**, a co za tym idzie zdolności odpowiadania na zmiany zapotrzebowania.

Zła jakość bilansowania przez POB stanowi systemowe **zagrożenie dla bezpieczeństwa pracy krajowego systemu elektroenergetycznego**.

Jakie korzyści finansowe można osiągnąć dzięki lepszemu bilansowaniu POB

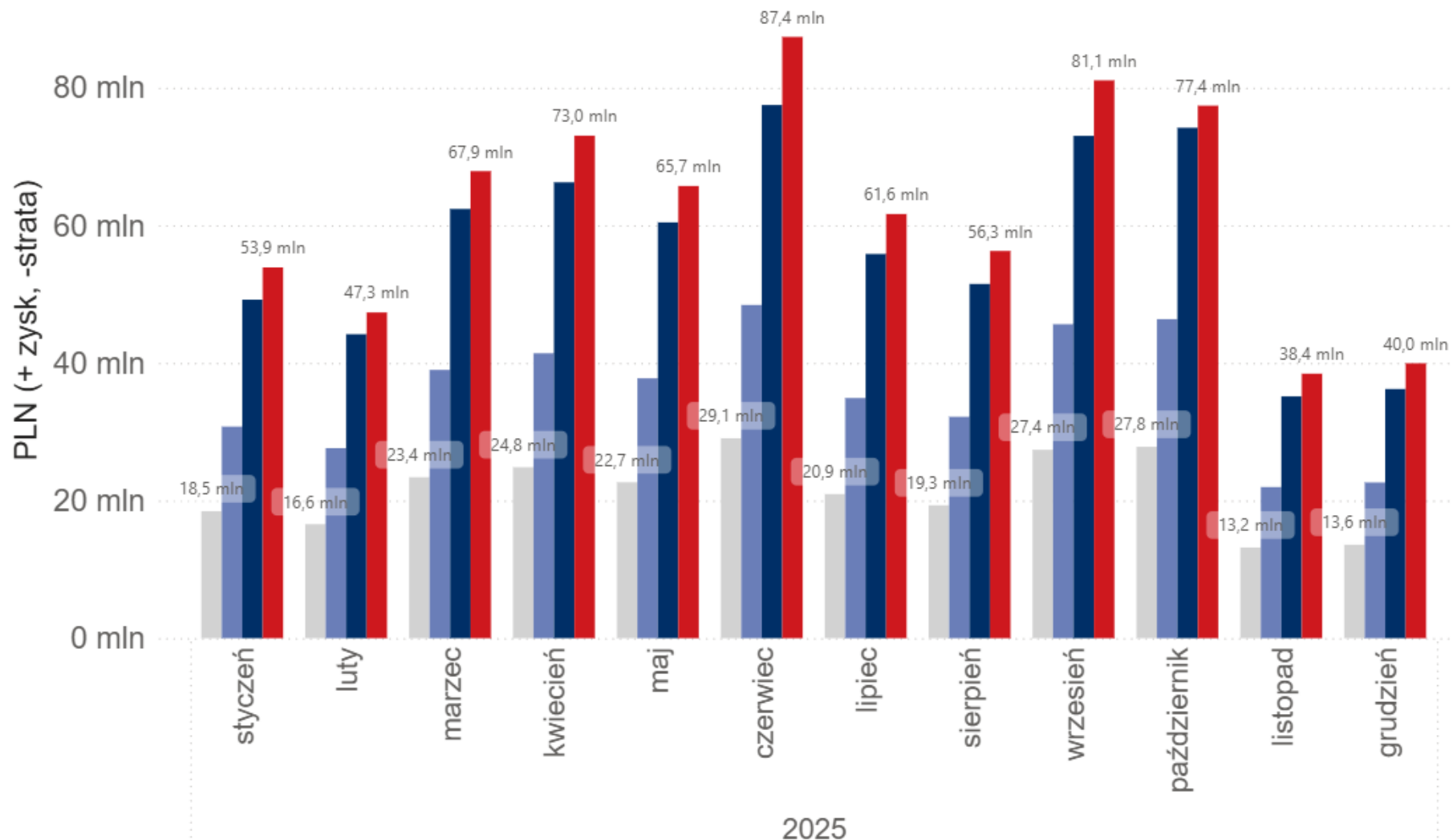
Do celów poglądowych przygotowano analizę potencjalnych korzyści możliwych do uzyskania z lepszego bilansowania handlowego. Zasymulowano cztery scenariusze zachowań POB, obrazujące możliwe strategie stopniowo poprawiające jakość bilansowania. Pierwsza strategia (S1) zakłada wysokie niezbilansowanie, częściowo ograniczane poprzez rynek dnia następnego (RDN/SDAC). Najbardziej ambitna strategia (S4) zakłada utrzymanie niezbilansowania na poziomie 20% pierwotnej wielkości i poprawę bilansowania o 80% poprzez rynki dnia następnego i bieżącego (RDB).

Założenia przyjęte w symulacji:

- **Ceny rozliczeniowe RDN/RDB/CEN są stałe:** wolumen obrotu nie wpływa na poziom cen
  - W rzeczywistości większy obrót na rynku RDN i RDB będzie miał wpływ na ceny na tych rynkach. Wpływ ten będzie jednak różny w każdej godzinie zależnie od głębokości rynku, a ponadto będzie miał różny kierunek zależnie od sytuacji bilansowej danego POB.
- **R:** rozliczenie rzeczywiste (**status quo**): wolumen wprowadzony/odebrany nieplanowo (niezbilansowanie) rozliczany jest po cenie niezbilansowania – CEN
- **S1:** 70% niezbilansowania po cenie CEN, 30% po cenie RDB
- **S2:** 50% niezbilansowania po cenie CEN, 50% po cenie RDB
- **S3:** 20% niezbilansowania po cenie CEN, 80% po cenie RDB
- **S4:** 20% niezbilansowania po cenie CEN, 40% po cenie RDB, 40% po cenie RDN

Korzyści w skali KSE (01.01.2025 – 31.12.2025)

Potencjalny zysk ● S1 ● S2 ● S3 ● S4

Należności za SK - suma

koszt SK po CEN
-2 108 mln

koszt S1 - suma
-1 851 mln

koszt S2 - suma
-1 679 mln

koszt S3 - suma
-1 422 mln

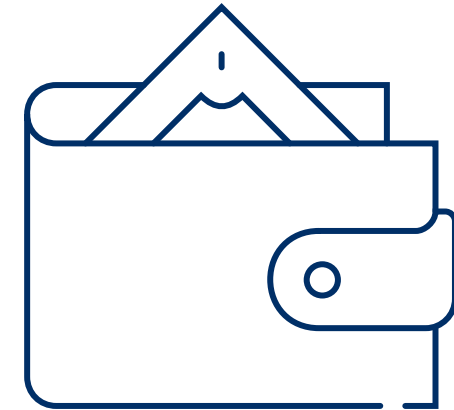
koszt S4 - suma
-1 358 mln

Potencjalny zysk S1 - suma
257 mln

Potencjalny zysk S4 - suma
750 mln

Uczestnicy rynku tracą dziś setki milionów złotych przez słabą jakość bilansowania

- Oszacowanie wskazuje, że poprawa jakości bilansowania może zaoszczędzić w skali kraju **ok. 750 mln zł**.
- Skala działań wymaganych do podjęcia przez PSE bardzo często przekracza możliwości regulacyjne KSE, **wyczerpując rezerwy mocy**.
- Zła jakość bilansowania przez POB **zagroza bezpieczeństwu** pracy krajowego systemu elektroenergetycznego.
- Otwarta pozycja POB na rynku bilansującym **naraża na bardzo wysokie koszty**. To duże ryzyko finansowe dla tych podmiotów.

Jakość bilansowania 2026

Oznaczenie POB	Suma dostawy i odbioru energii niezbilansowania [GWh]	Średnie odchylenie w miesiącu [MW] + dostawa na RB - odbiór z RB
POB 1	154	-163
POB 2	107	-107
POB 3	104	-47
POB 4	98	105
POB 5	83	96
POB 6	77	-10
POB 7	73	-27
POB 8	69	-39
POB 9	55	6
POB 10	48	-41

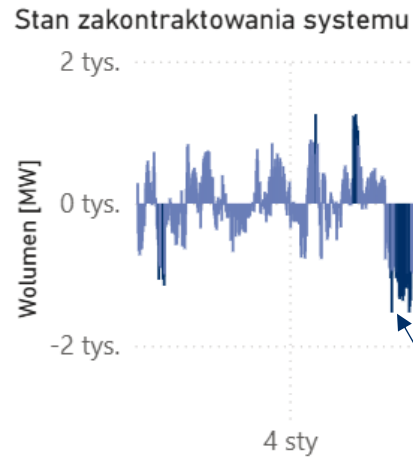
Obserwacje:

- Większość wymienionych POB jest **systematycznie** niezbilansowana.
- Odchylenia nie mają charakteru losowych błędów prognoz.
- Niezbilansowanie potrafi utrzymywać się przez kilkadziesiąt godzin, bez żadnej reakcji ze strony POB.
- Wielu POB nie korzysta z rynku dnia bieżącego.
- Top 10 najbardziej niezbilansowanych POB powoduje ponad 40% odchyień w całym KSE.

Kolejne slajdy przedstawiają profile niezbilansowania wskazanych wyżej podmiotów

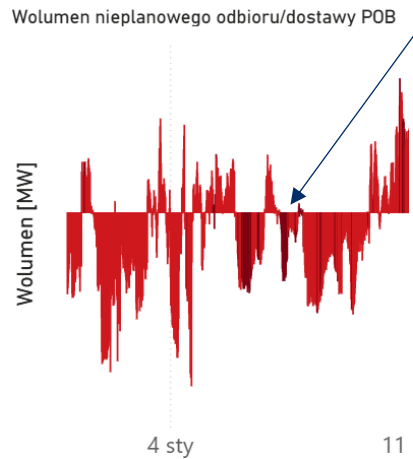
Profile niezbilansowania POB – objaśnienia do rysunków

Wartości dodatnie oznaczają nadmiar energii w systemie a ujemne niedobór.

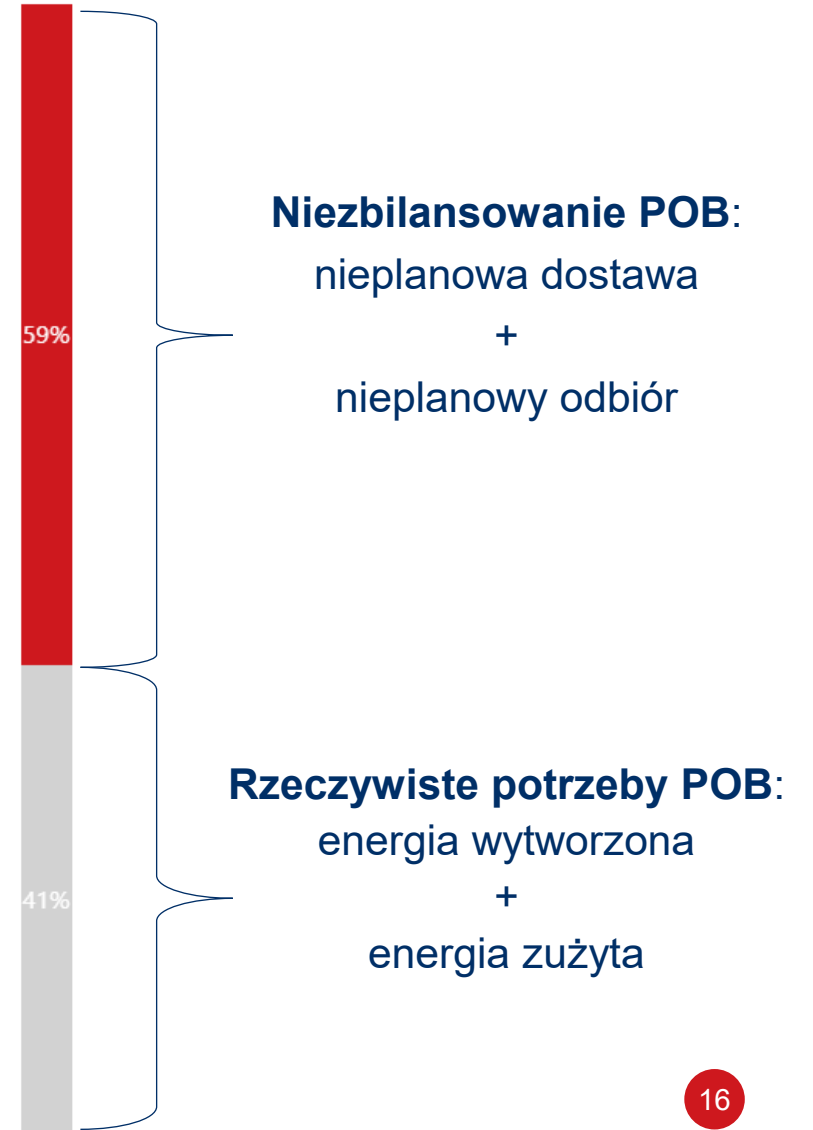
Stan zakontraktowania systemu to suma niezbilansowania wszystkich POB skorygowana o działania pozarynkowe (wymianę operatorską i redysponowanie).

Ciemniejszym kolorem na wykresach oznaczono okresy, gdy niezbilansowanie KSE było bardzo wysokie, przekraczając 1 000 MW.

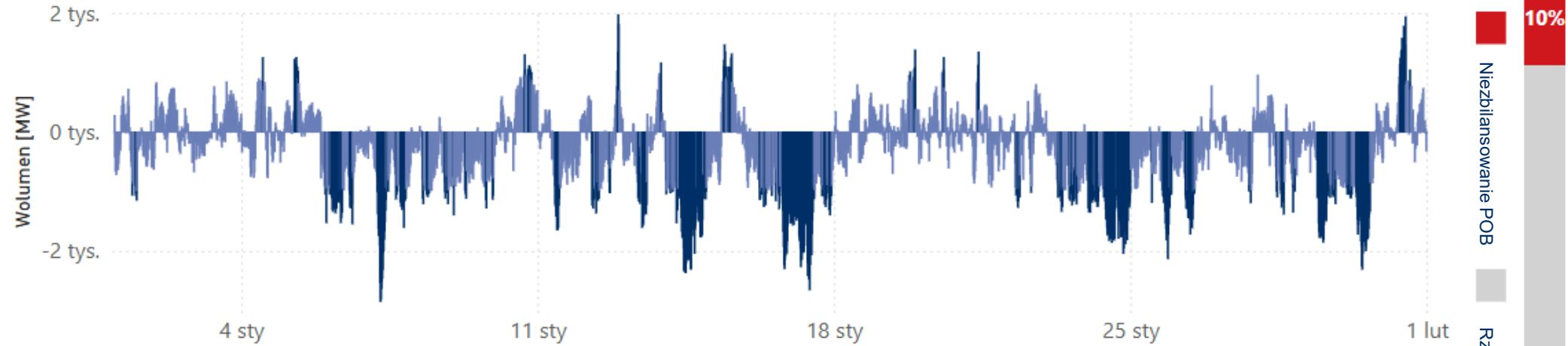
Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB to energia pobierana lub wprowadzana do systemu przez dany podmiot, która jest niepokryta umowami sprzedaży energii.

Skala na wykresie POB jest inna niż dla stanu zakontraktowania.

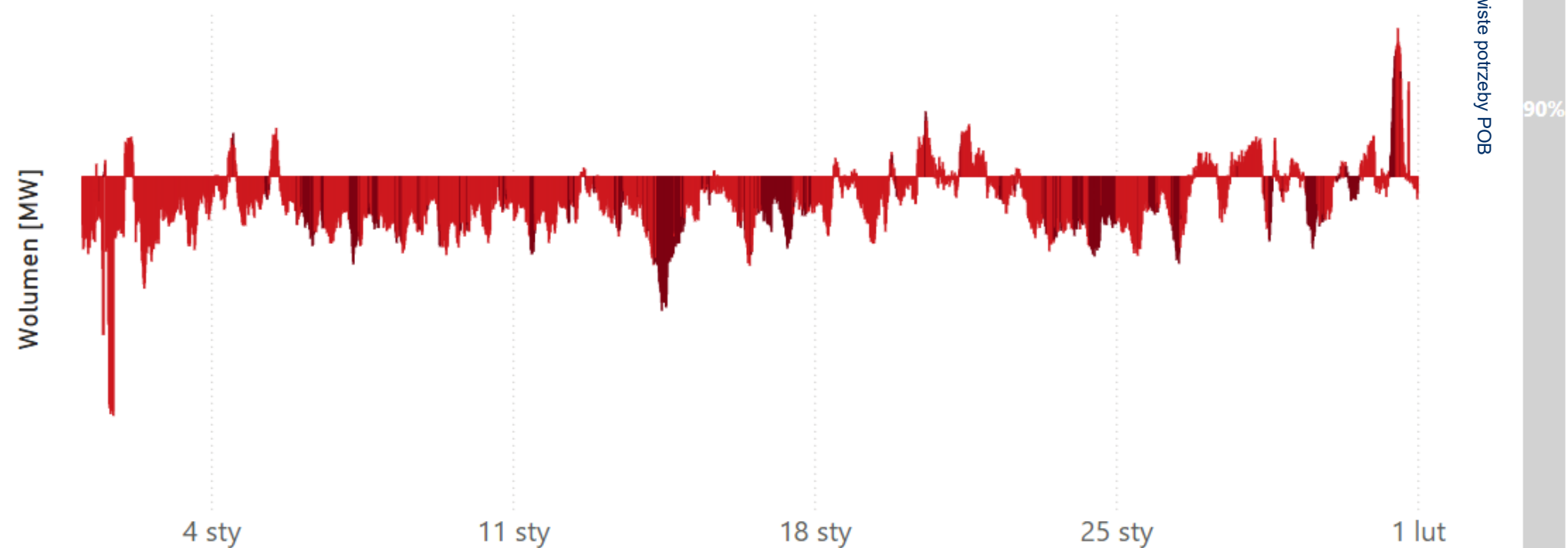

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 1**

Stan zakontraktowania systemu

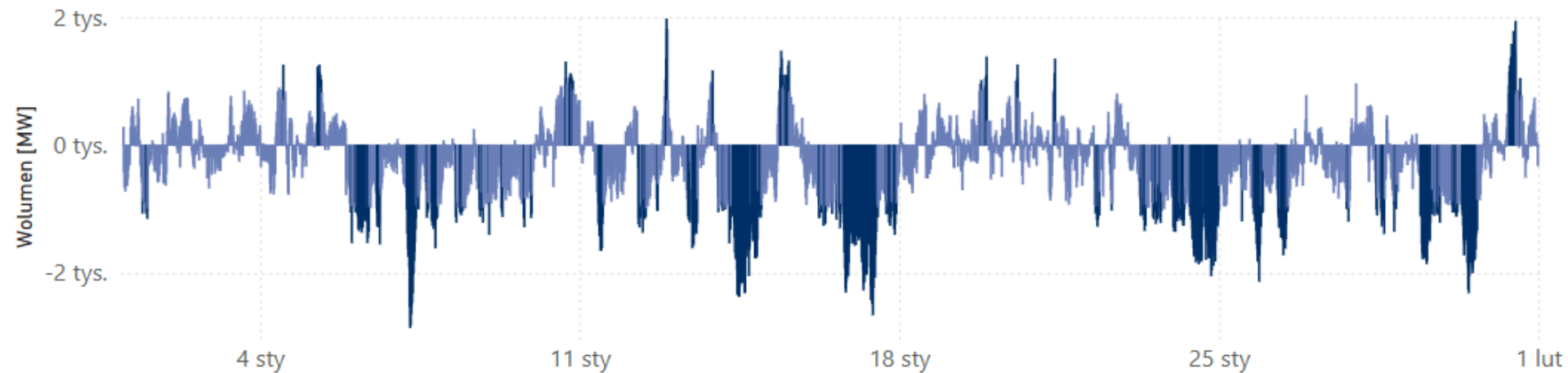

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 2**

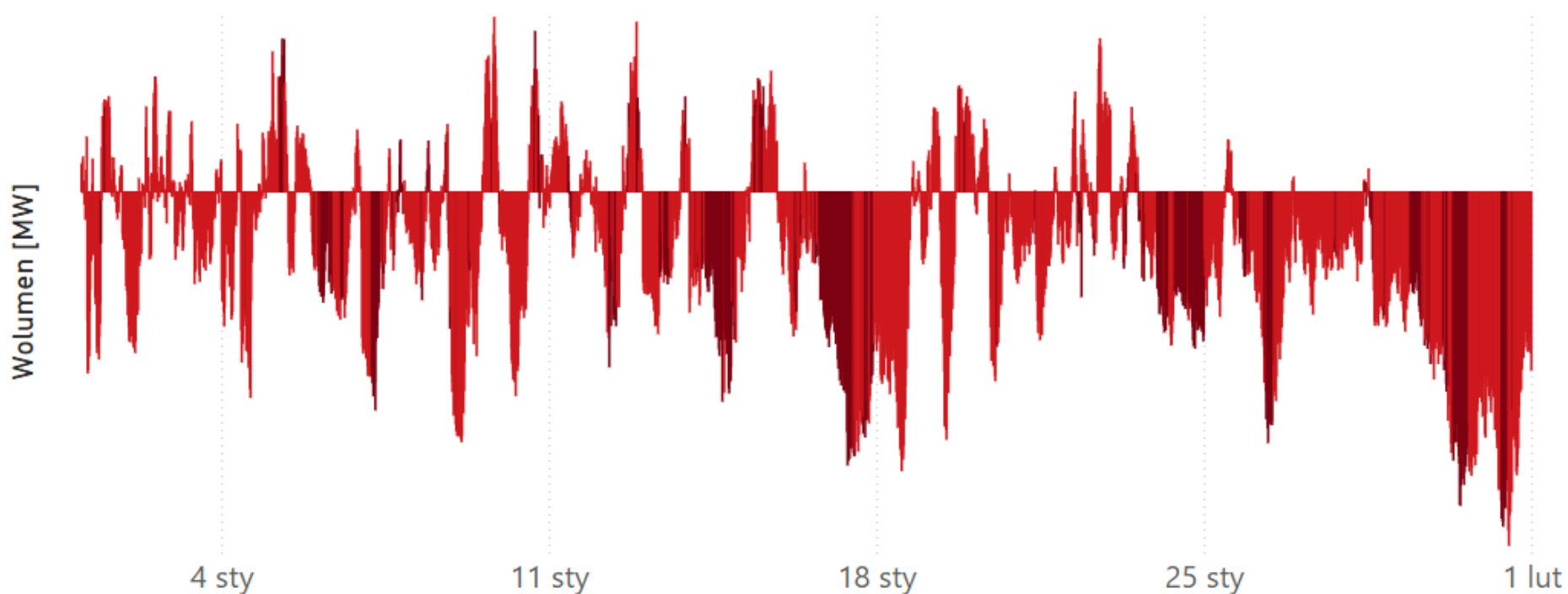
Stan zakontraktowania systemu

Niezbilansowanie POB 21%

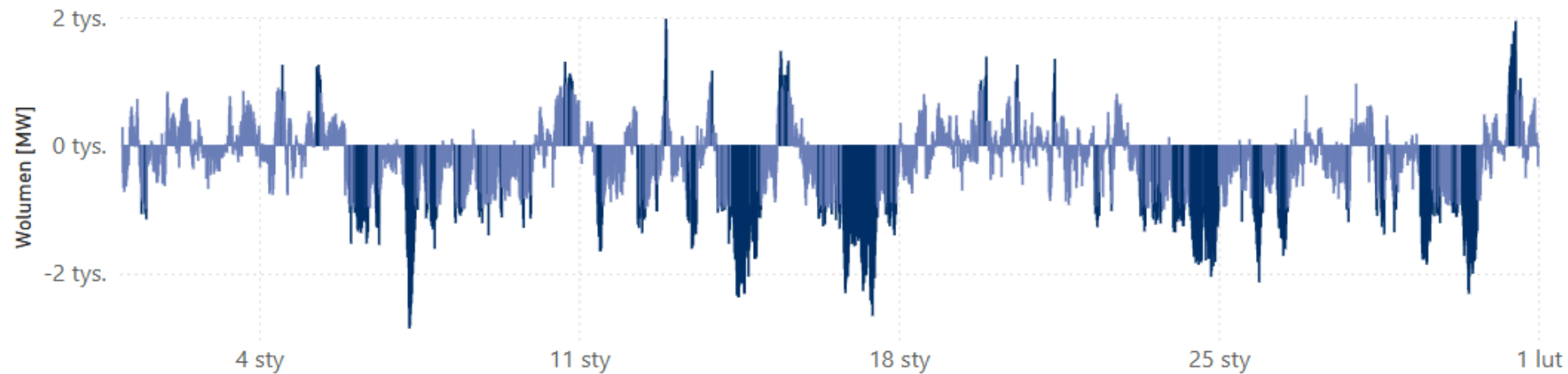
Rzeczywiste potrzeby POB 79%

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 3**

Stan zakontraktowania systemu

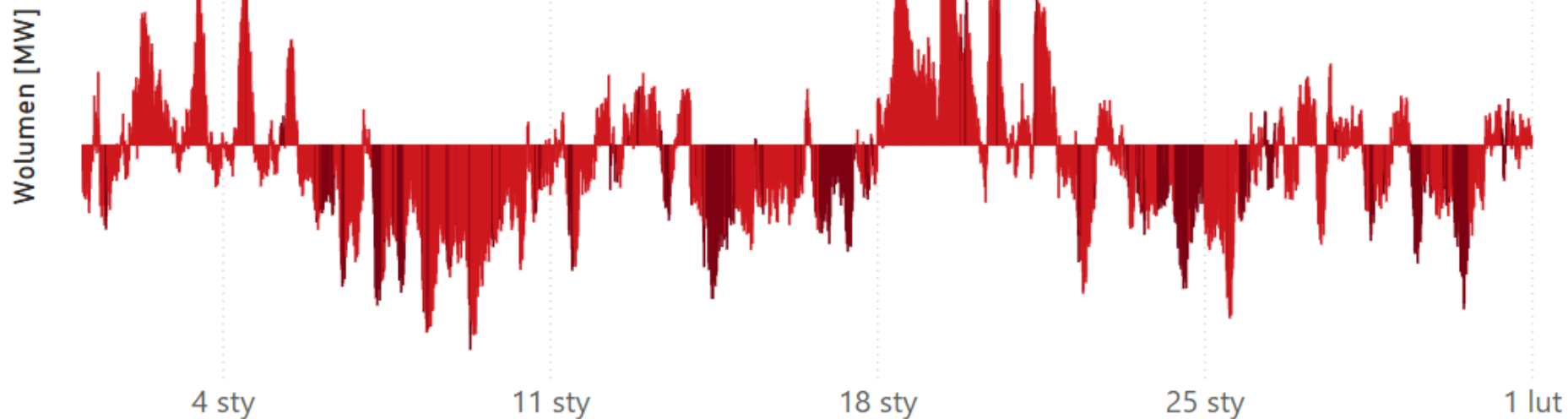
4%

Niezbilansowanie POB

Rzeczywiste potrzeby POB

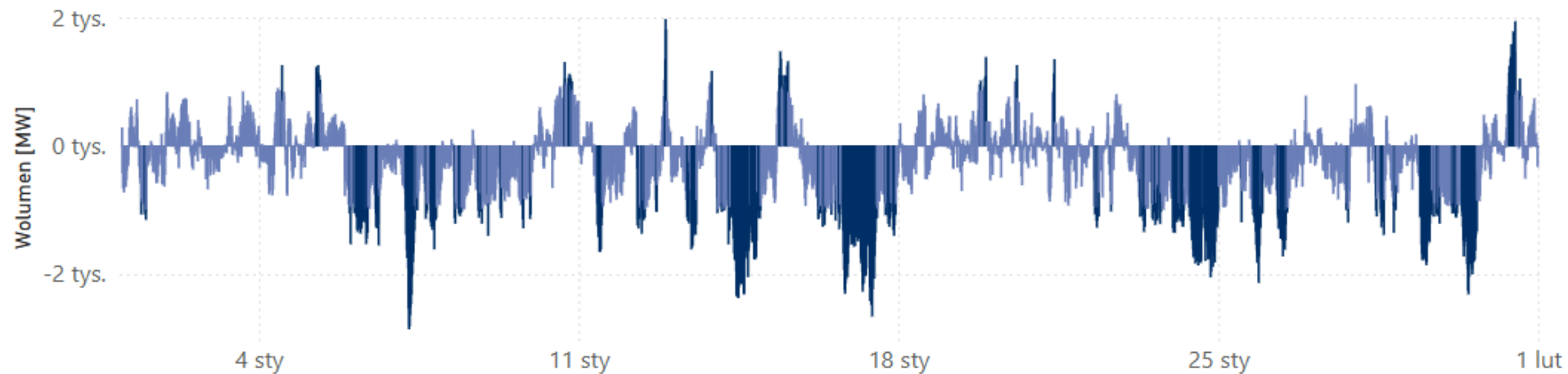
96%

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 4**

Stan zakontraktowania systemu

6%

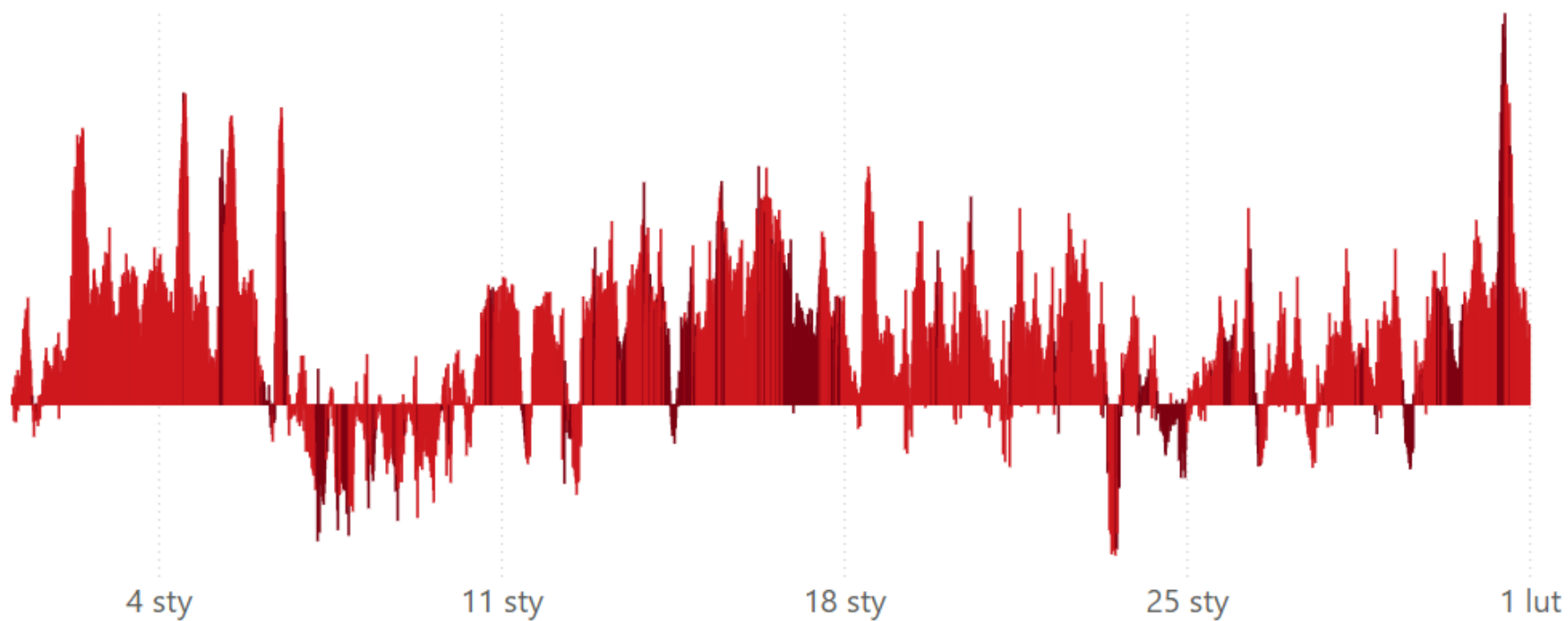
Niezbilansowanie POB

Rzeczywiste potrzeby POB

94%

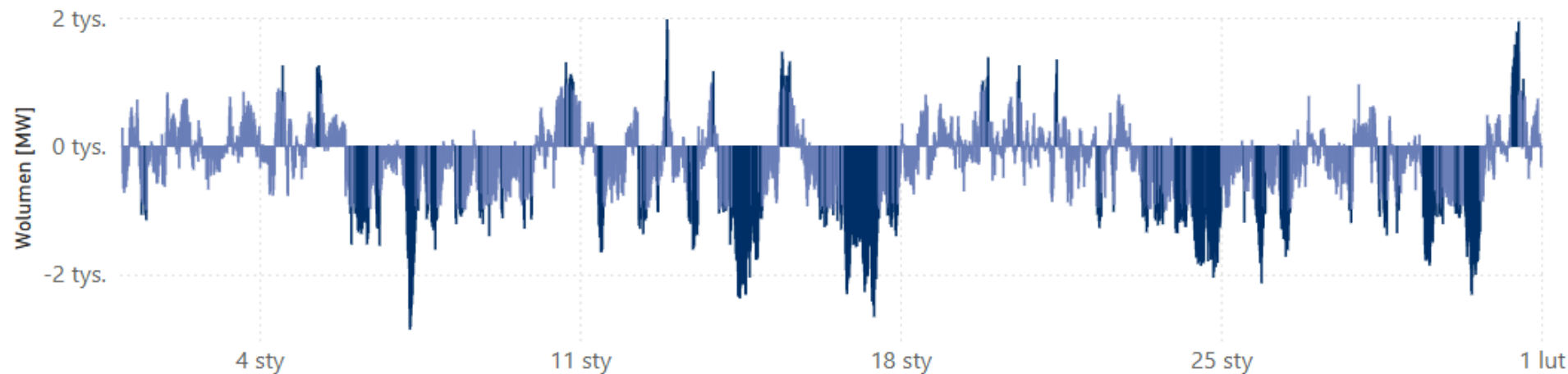
Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

Wolumen [MW]

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 5**

Stan zakontraktowania systemu

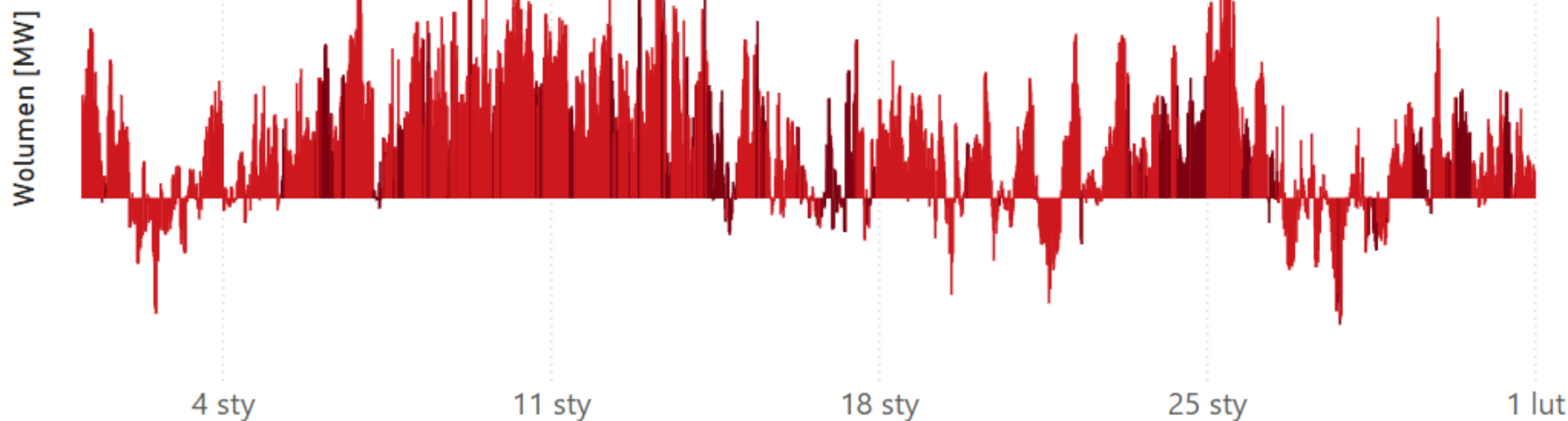
Niezbilansowanie POB

59%

Rzeczywiste potrzeby POB

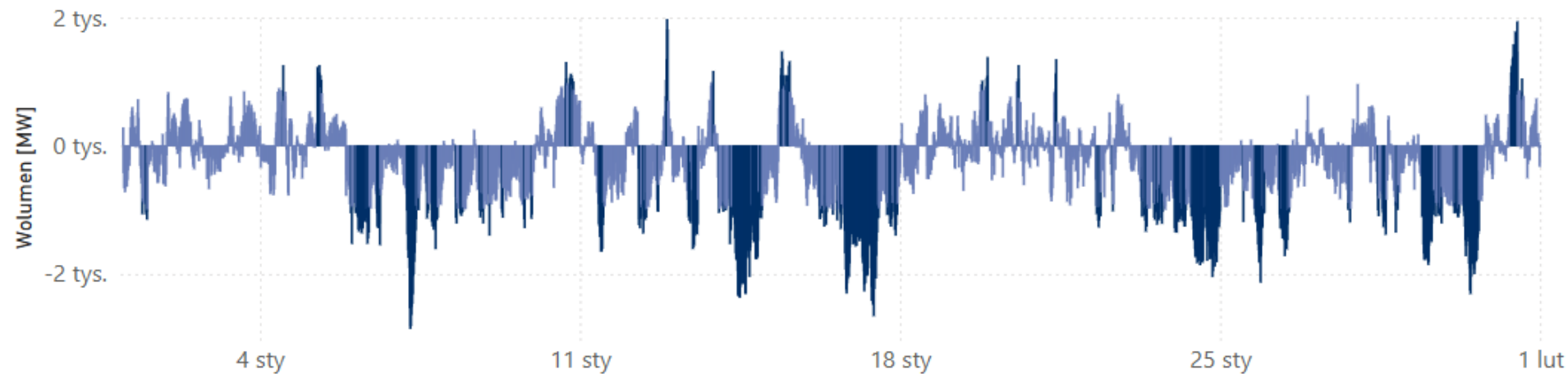
41%

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 6**

Stan zakontraktowania systemu

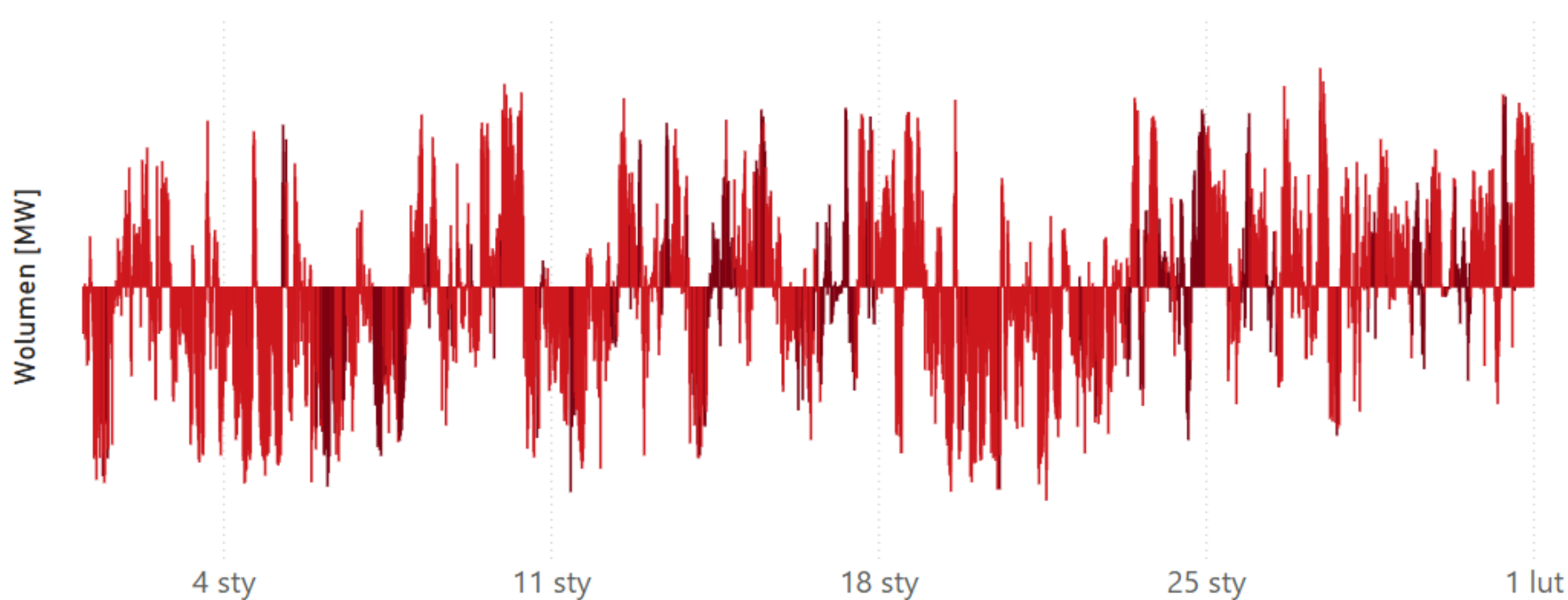
Niezbilansowanie POB

Rzeczywiste potrzeby POB

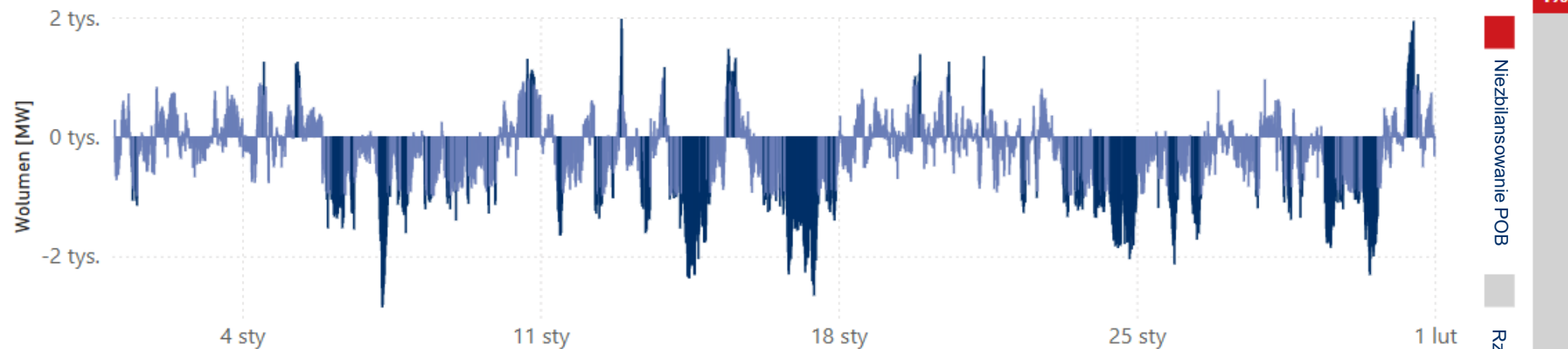
100%

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

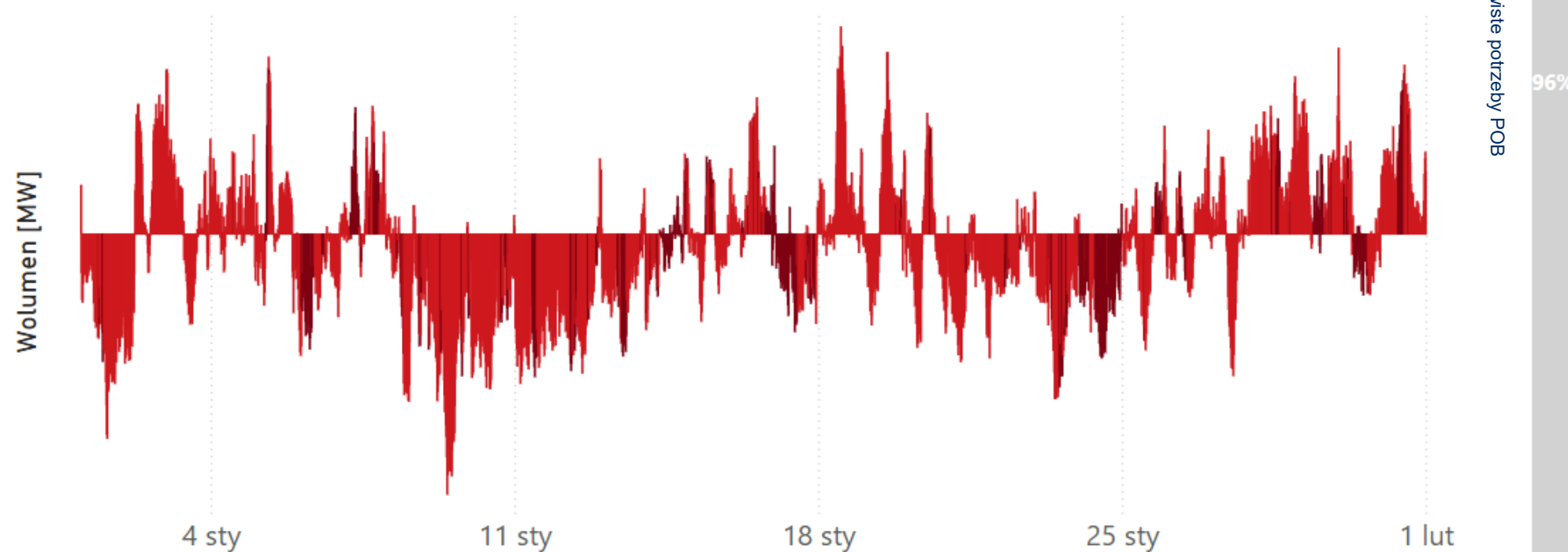

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 7**

Stan zakontraktowania systemu

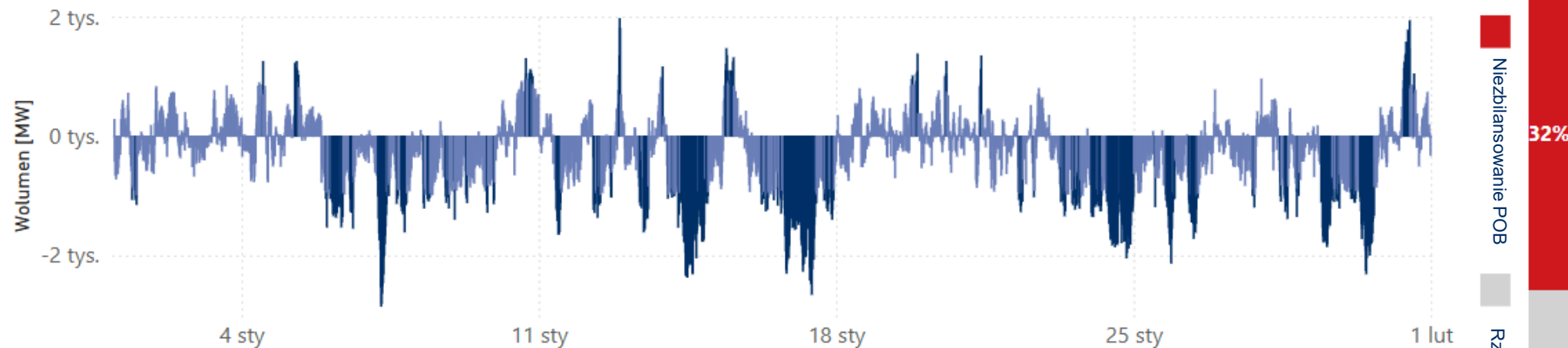

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

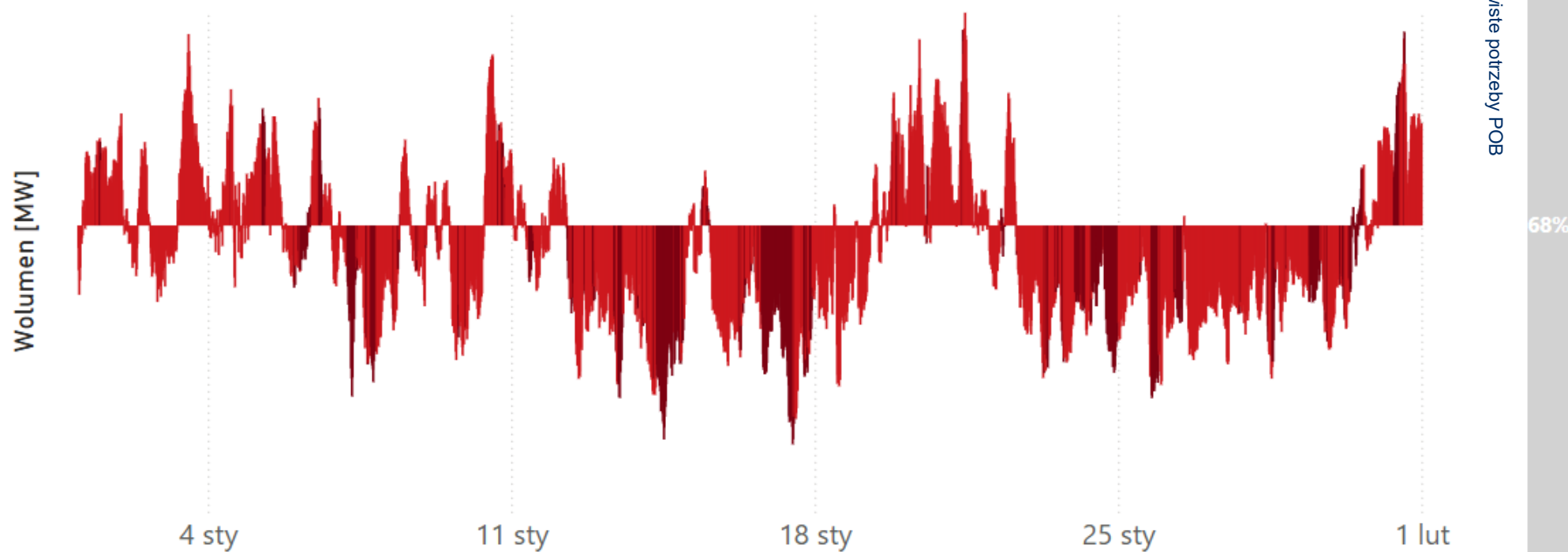

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 8**

Stan zakontraktowania systemu

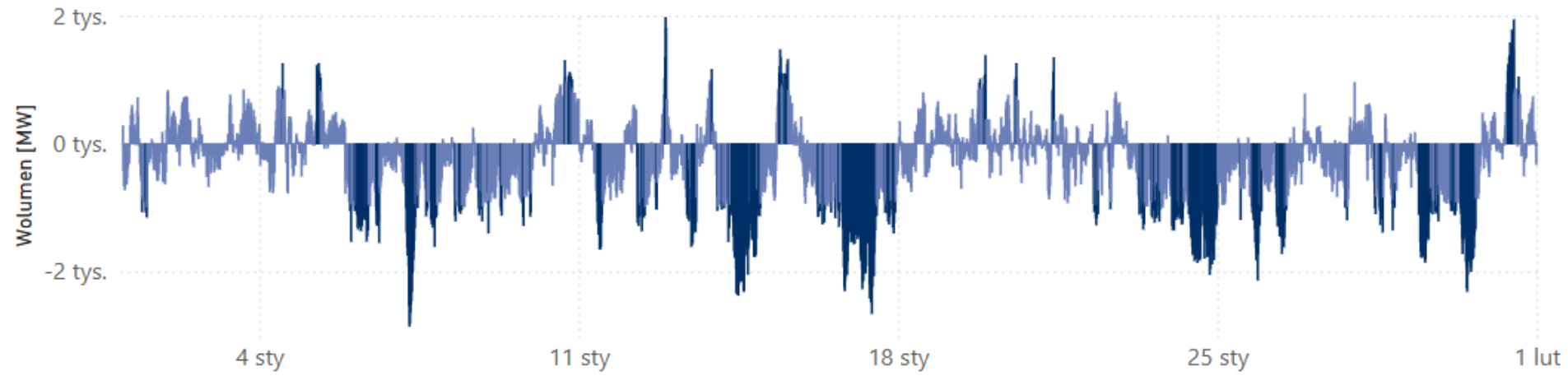

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 9**

Stan zakontraktowania systemu

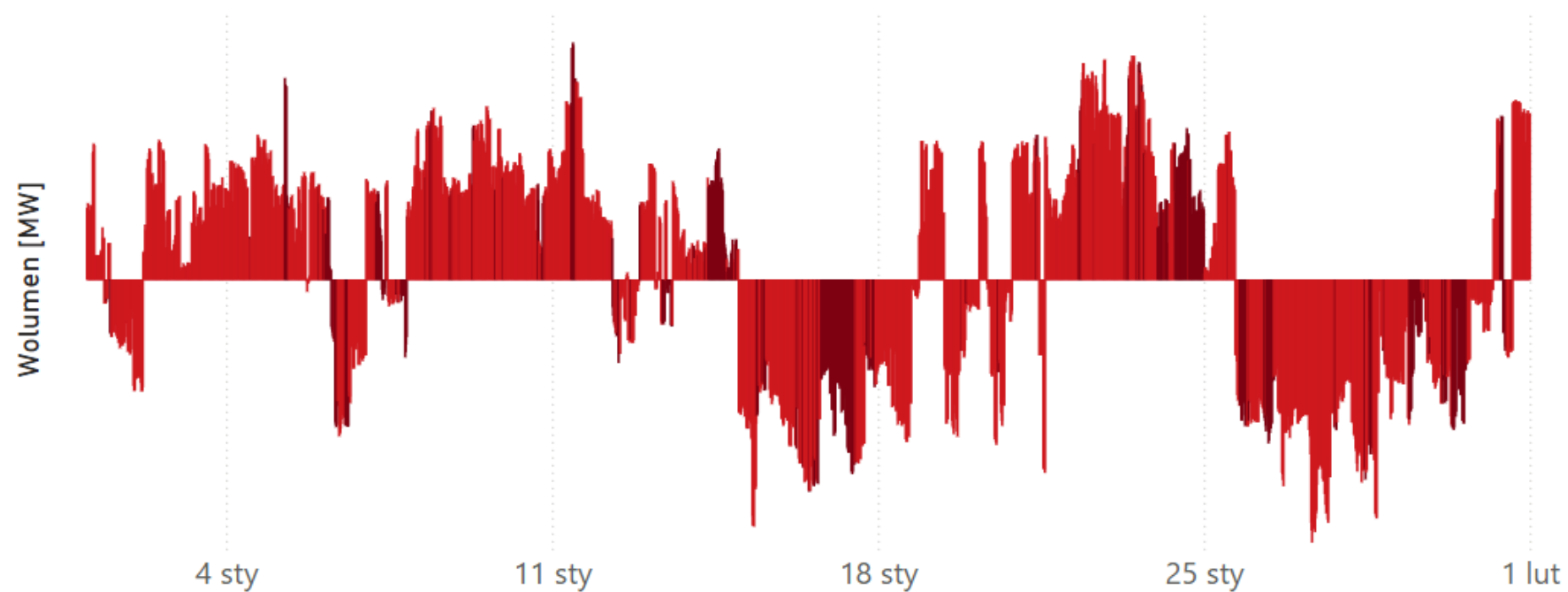

Niezbilansowanie POB

Rzeczywiste potrzeby POB

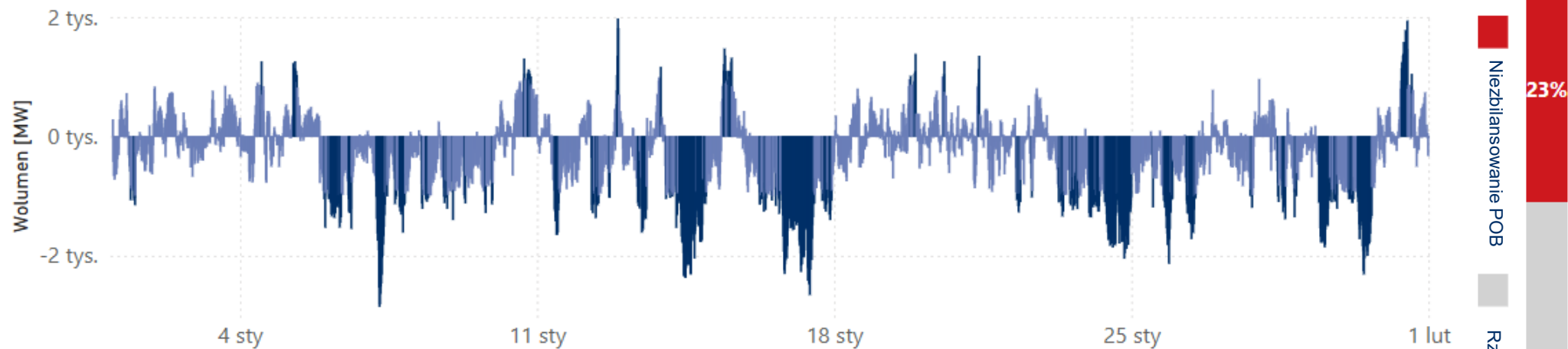
100%

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

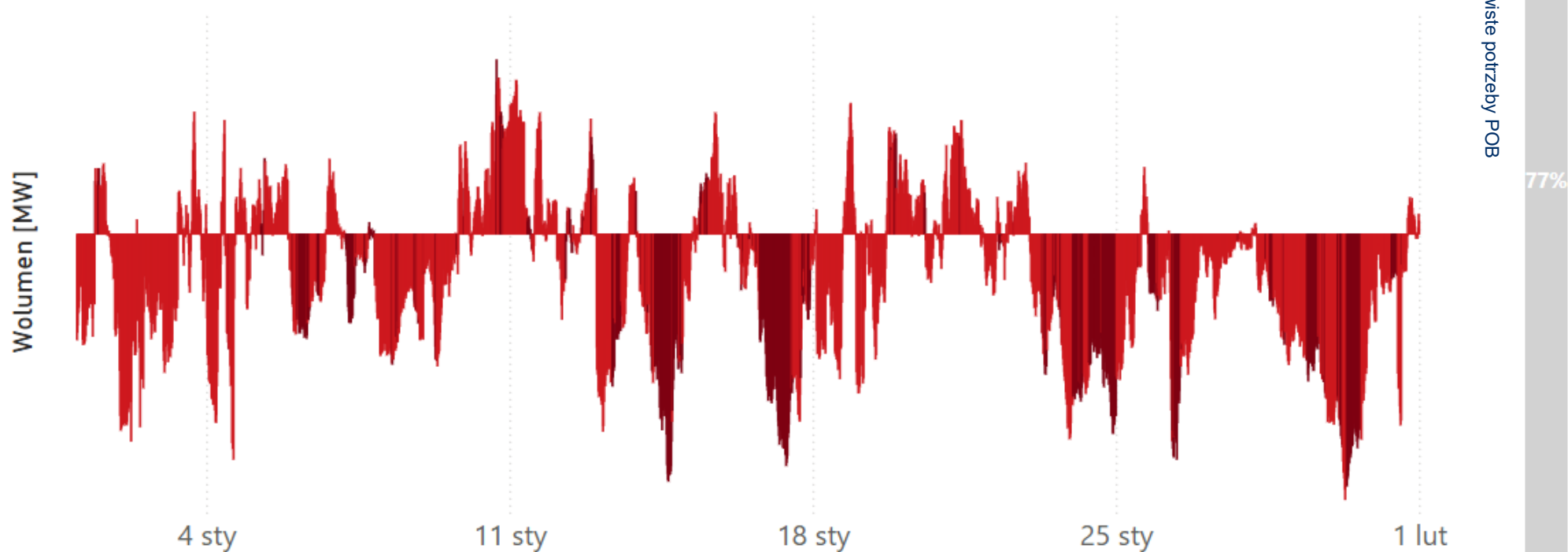

Styczeń 2026 Energia Niezbilansowania (EN) i Stan Zakontraktowania KSE: **POB 10**

Stan zakontraktowania systemu

Wolumen nieplanowego odbioru/dostawy POB

POB są prawnie zobligowani do podejmowania działań dla uzyskania zbilansowanej pozycji handlowej

Rozporządzenie 2019/943 (Rozporządzenie Rynkowe), Artykuł 5 (Odpowiedzialność za bilansowanie)

1. **Wszyscy uczestnicy rynku są odpowiedzialni za niezbilansowanie**, które powodują w systemie („odpowiedzialność za bilansowanie”). W tym celu uczestnicy rynku sami są podmiotami odpowiedzialnymi za bilansowanie albo na mocy umowy przekazują tę odpowiedzialność wybranemu przez siebie podmiotowi odpowiedzialnemu za bilansowanie. **Każdy podmiot** odpowiedzialny za bilansowanie jest odpowiedzialny finansowo za swoje niezbilansowanie i **dąży do zbilansowania** samego siebie **lub wspiera zbilansowanie systemu elektroenergetycznego**.

Rozporządzenie 2017/2195 (Kodeks Bilansowania) Artykuł 17 (Rola podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie)

1. **Każdy podmiot** odpowiedzialny za bilansowanie **dąży do zachowania bilansu** lub udziela pomocy przy zachowaniu bilansu w systemie energetycznym w czasie rzeczywistym [...]

Wnioski i rekomendacje

- Powtarzalne wysokie wartości niezbilansowania POB zwiększają nieprzewidywalność pracy systemu elektroenergetycznego oraz powodują częstsze wyczerpywanie krajowych rezerw mocy, zwiększając ryzyko wysokich cen niezbilansowania.
- Utrzymywanie dotychczasowego stanu, czyli braku lub niewielkiej aktywności działań POB zmierzających do zbilansowania portfeli zakupowo-sprzedazowych, **naraża POB na duże ryzyko finansowe** oraz **zagroza bezpieczeństwu** pracy krajowego systemu elektroenergetycznego.
- Lepsze i bardziej aktywne bilansowanie portfeli handlowych POB może istotnie ograniczyć koszty energii dla obsługiwanych przez nie odbiorców. Symulacje za rok 2025 wskazują na potencjalne oszczędności w skali kraju wynoszące ok. 750 mln zł.
- **Niezbędne jest jak najszybsze wzmocnienie zachęt do bilansowania** wzorem praktyk stosowanych w innych europejskich krajach. Wycena niezbilansowania jest kluczowym narzędziem stabilizacji systemu elektroenergetycznego.

Raport nt. bilansowania handlowego w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym

Styczeń 2026

Publikacja kolejnego wydania raportu w marcu 2026 r.

Biuro Monitorowania Rynku Bilansującego PSE